

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Kararı

E. No : 1972/6
K. No : 1972/22

ÖZET : Yüksek Savcılar Kurulunun Anayasa'nın değişik 137 nci maddesine uygun olarak yeniden kurulup çalışmaya başlamasına kadar geçen süre içindeki kararları hakkında açılan davaların Danıştay'ın yargısal denetimine tabi bulunduğu Hk.

Danıştay Dava Daireleri Kurulunun 13/10/1971 gün, E. : 1970/152, K. : 1971/832 sayılı ve 7/4/1972 gün, E. : 1971/615, K. : 1972/286 sayılı Kararları arasında görülen aykırılığın içtihatların birleştirilmesi yoluyla giderilmesi Danıştay Birinci Başkanlığınca istenmesi üzerine konu Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu tarafından incelendi.

İLGİLİ KARARLAR :

A) Danıştay Dava Daireleri Kurulunun 13/10/1971 gün, E. : 1970/152, K. : 1971/832 sayılı Kararı :

Davacı, tercihan yükseltilmesine dair Yüksek Savcılar Kurulu Birinci Bölümünce verilen karara karşı yaptığı itirazın bu Kurulun Genel Kurulu tarafından reddine ilişkin kararın iptali dileğiyle dava açmış olup, Dava Daireleri Kurulu Anayasa'nın 1488 sayılı Anayasa Değişikliği ile getirilen yeni 137 nci maddesi hükmünün Yüksek Savcılar Kurulu kararları üzerinde Danıştay'ın yargısal denetimini kaldırdığı Anayasa'nın 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan «hiçbir kimse veya organın kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisi kullanamayacağı» ve 8 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki «Anayasa hükümlerinin yasama, yürütme ve yargı organlarıyla idare makamlarını ve kişileri bağlayan temel hukuk kuralları olduğu» şeklindeki hükümler karşısında, yeni Yüksek Savcılar Kurulunun kurulması hakkındaki Kanunun çıkarılmasına kadarki süre içinde Danıştay'ın Yüksek Savcılar Kurulu kararlarını yargısal yönden denetlemesine olanak kalmadığı, esasen Anayasa'da Danıştay'ın yargı denetiminin bu süre içinde devam edeceğine dair bir geçici maddenin de yer almadığı gerekçesine dayanarak, Anayasa Değişikliğinin yürürlüğe girdiği 22 Eylül 1971 gününden önce açılmış ve bu günden sonra açılacak olan Yüksek Savcılar Kurulu kararlarına ilişkin davaların Danıştay'da incelenmesine olanak bulunmadığından davanın görevden reddine oyçokluğu ile karar vermiştir.

B) Danıştay Dava Daireleri Kurulunun 7/4/1972 gün, E. : 1971/615, K. : 1972/286 sayılı Kararı :

Bu davada da davacı, birinci sınıfa ayrılamayacağına dair Yüksek Savcılar Kurulu tarafından verilen karara karşı yaptığı itirazın bu Kurulun Genel Kurulunca reddi hakkındaki kararın iptali dileğiyle dava açmış olup, Dava Daireleri Kurulu, Anayasa'nın değişik 137 nci maddesinin, kuruluşu ve kararlarının niteliği evvelkinden farklı olan yeni bir Yüksek Savcılar Kurulunun kurulmasını öngörmekte olduğuna göre, üyelerinin çoğunluğu yüksek mahkeme hâkimi olması yönünden kararlarına kesinlik tanındığı anlaşılan bu yeni Kurul kurulup çalışmaya başlayınca kadarki sürede eski Kurul tarafından alınacak kararların Danıştay'ın yargısal denetimine tabi bulunması gerektiği, kaldı ki 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu değişikliği yapılmadıkça Anayasa'nın değişik 137 nci maddesinde sözü geçen «bir defa daha inceleme» yolunun uygulanmasına da olanak bulunmayacağından, aksi görüş kabul edildiğinde ilgililere bütün hak arama yollarının kapanmış olacağı, halbuki Anayasa Koyucunun böyle bir durumu arzuladığını gösteren hiçbir hükmün Anayasa'da yer almadığı hususlarını belirttikten sonra, Anayasa'nın yapısı ve genel hukuk kuralları gereğince Yüksek Savcılar Kurulunun yeni hükümlere göre kurulup çalışmaya geçinceye kadar vereceği kararların Danıştay'ın yargısal denetimine tabi olması gerektiği görüşü ile davayı görmüş ve esasen reddine oyçokluğu ile karar vermiştir.

İNCELEME :

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu, yukarıda özetlenen iki karar arasında 521 sayılı Danıştay Kanununun 45 inci maddesindeki anlamda bir aykırılık bulunduğu aybırlığı ile karar verdikten sonra konunun incelenmesine geçmiştir.

İçtihatların birleştirilmesine konu olan kararlar arasındaki aykırılığın giderilmesi, Anayasa'nın ilgili hükümlerinin hangi andan başlayarak uygulanabileceği sorununun çözümüne bağlıdır. Gerçekten bu kararlardan birincisinde, Anayasa'nın değişik 137 nci maddesinin, yürürlüğe girdiği günden başlayarak uygulanması gerekeceği ve dolayısıyla 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun Danıştay'ın yargısal denetimine olanak tanıyan hükümlerini bu günden başlayarak yürürlükten kaldırdığı kabul edilmekte, ikincisinde ise, sözü geçen Anayasa hükmünün henüz uygulanma olanağı bulunmadığı, bunun ancak 45 sayılı Kanunda gerekli değişiklikler yapılarak sağlanabileceği, bu bakımdan Uygulama Kanununun yürürlükte olan hükümlerine göre Danıştay'ın yargısal denetim görevine devam etmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Diğer kanun hükümlerinin üstünde ve onları bağlayıcı nitelikte bulunan Anayasa hükümlerinin doğrudan doğruya uygulanmaları kural olarak söz konusu olmayıp, bu husus uygulama kanunlarının yürürlüğe konulması yoluyla sağlanır. Bu bakımdan, bir Anayasa hükmünün Anayasa dışındaki diğer bir kanun hükmünü kendiliğinden -yani uygulama kanunu çıkarılmaksızın- yürürlükten kaldırarak onun yerine uygulanması kural olarak düşünülemez. Başka bir deyişle, Anayasa Koyucu, diğer Kanun hükümlerinin yürürlükten kaldırılması yetkisini kendisi kullanmayıp, bu işi kural olarak yasama organına bırakmaktadır. Ancak kural bu olmakla beraber, Anayasa Koyucu, özellikle ivedilik gösteren ve derhal uygulanmayı gerektiren hükümlerin hemen uygulanmasını öngörebilir. Böyle hallerde Anayasa Koyucunun, uygulama için yeterli ayrıntıda bir Anayasa hükmü getirmesi ve bu hükmün diğer kanunlardaki uygulama hükümlerinin yerine geçerek hemen uygulanmasını açık veya örtülü biçimde buyurması mantıklı ve hukuki zorunluk olarak görünmektedir.

Anayasa'nın değişik 137 nci maddesi bu açıdan ele alındığında, 1488 sayılı Anayasa Değişikliğinin yürürlük gününden başlayarak hemen ve doğrudan doğruya -yani 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanunu hükümleri değiştirilmeden- uygulanabilecek nitelikte olmadığı kolaylıkla saptanabilir. Gerçekten Anayasa'nın değişik 137 nci maddesinin, uygulama kanunlarında gerekli değişiklikler yapılmadan hemen uygulanmasını açık veya örtülü olarak buyuran bir hüküm Anayasa'da yer almayıp, aksine geçici 18 inci madde, değişik 137 nci maddede sözü geçen Yüksek Savcılar Kurulunun kuruluşu ve çalışma usulleri ile ilgili Kanunun yürürlüğe girmesine kadarki sürede 2556 sayılı Hâkimler Kanunu ile 45 sayılı Yüksek Hâkimler Kurulu Kanununun değişiklik ve ekleri ile birlikte uygulanmasına devam olunacağını hüküm altına almaktadır. Öteyandan değişik 137 nci madde, doğrudan doğruya uygulanabilecek ayrıntıda bir hüküm de değildir. Örneğin bu Anayasa hükmünde yer alan «bir defa daha inceleme» yolunun (süre) ve (başvurma merci) yönünden ayrıntıları ancak sonradan 45 sayılı Kanunu değiştiren 23/6/1972 gün ve 1597 sayılı Kanunda belirtilmiştir.

Anayasa Koyucunun değişik 137 nci maddenin hemen ve doğrudan doğruya uygulanmasını öngörmeyişinin nedenini, bu hükmün kapsam ve niteliğinde aramak gerekir. Gerçekten 1488 sayılı Anayasa Değişikliğinin gerekçesinde belirtildiği gibi, Yüksek Savcılar Kurulu kararlarının yargı denetimi dışında bırakılması durumu, bu Kurul üyelerinin çoğunluğunun yüksek mahkeme hâkimi niteliğinde bulunması olgusuna dayandığına göre, değişik 137 nci maddenin ikinci fıkrasındaki «kesinlik» hükmü, aynı maddenin son fıkrasında sözü geçen kişilerden kurulu Yüksek Savcılar Kurulunun vereceği kararlara özgü olup, ikinci fıkranın uygulanması, son fıkradaki nitelik ve kuruluşta bir Yüksek Savcılar Kurulunun çalışmaya başlaması koşuluna bağlıdır.

Yukarıda açıklanan anayasal durum ve özellikle Anayasa'nın geçici 18 inci maddesinin açık hükmü karşısında, Yüksek Savcılar Kurulunun değişik 137 nci maddesinin son fıkrasına uygun biçimde kurulmasından önce verdiği kararların, aynı maddenin ikinci fıkrası doğrudan doğruya uygulanarak kesin sayılması ve Danıştay'ın yargısal denetimi dışında bırakılması, bu geçiş döneminde henüz sırf yasama ve yürütme organlarını bağlayıcılığından sözedilebilecek olan değişik 137 nci maddenin yargı organını da bağlaması gibi hukuki gerçeğe uygun düşmeyen bir sonuç, doğruduktan başka, henüz anayasal olanak bulunmadığı halde, değişik 137 nci maddeyi uygulama durumunu, kaynağını Anayasa'dan alan bir devlet yetkisini kullanma olarak nitelendirmek de çok güçtür.

Bu konuda şu noktaya da değinmekte yarar vardır ki, Anayasa hükümlerinin yukarıda belirtilen özel nitelikleri dikkate alınmaksızın,

bunları diğer kanun hükümleri ile bir tutarak, kanunların zaman bakımından uygulanması ve geçmişe yürürlüğü konularındaki hukuk kurallarını, Anayasa hükümlerinin diğer kanun hükümlerine etkisi yönünden de aynen uygulamak yanlış sonuçlar doğurabilir. Bu hukuk kuralları olsa olsa yeni Anayasa hükümlü gereğince hazırlanacak Uygulama Kanununun eski Uygulama Kanununa etkisi yönünden tartışma konusu edilebilirler. Bu noktanın saptanmasından sonra, inceleme konusu soruna, kanunların zaman bakımından uygulanması açısından bakıldığında da yukarıdakinden farklı bir sonuca varılamayacağı açıktır. Gerçekten sözü geçen 23/6/1972 gün, 1597 sayılı Kanun, Yüksek Savcılar Kurulu kararlarını, Anayasa'nın buyruğuna uyararak, kesin nitelikte sayıp 45 sayılı Kanunda evvelce yer alan dava hakkını ortadan kaldırırken, evvelki kurul kararlarının yargısal denetimiyle ilgili geçici bir hüküm de getirmediğine göre, yeni kanunun, yürürlükten kalkan evvelki hükümlerden doğan dava haklarına ilişmemesi ve kazanılmış hak niteliğinde olan bu dava haklarının yeni kanundan sonra da kullanılabilmesi, kanunların zaman bakımından yürürlüğü kurallarına göre de doğal ve zorunludur.

Burada son olarak belirtilmesi gereken husus ise, Anayasa'nın 114 üncü maddesi ile 521 sayılı Danıştay Kanununun idari davalara ilişkin genel hükümlerinin, Yüksek Savcılar Kurulunun söz konusu geçiş dönemindeki kararlarına ilişkin davaların Danıştay'da görülüp karara bağlanması için gerekli ve yeterli hukuki dayanak ve olanağı sağlamakta olduğudur.

SONUÇ :

Yukarıda açıklanan hukuki durum karşısında, Yüksek Savcılar Kurulunun, Anayasa'nın değişik 137 nci ve geçici 18 inci maddeleri gereğince yürürlüğe konan 23/6/1972 gün ve 1597 sayılı Kanuna göre yeniden kurulduğu güne kadar verdiği kararlara karşı açılmış ve açılacak davaların Danıştay'da görülmesi gerektiği sonucuna varan Dava Daireleri Kurulunun 7/4/1972 gün, E. : 1971/615, K. : 1972/286 sayılı kararı esas alınarak içtihadın bu yolda birleştirilmesine 2/12/1972 günü üçte ikiyi aşan çoğunlukla karar verildi.

E. No. : 1972/5 - 6

K. No. : 1972/21 - 22

AZLIK OYU :

XXX — Kanunda açıklık mevcut değilse hâkimler, Anayasa'nın 132 nci maddesinde zikredildiği üzere, Hukuka göre hüküm vermek zorundadırlar; problem, burada Hukuk ilmi ve tekniği açısından çözümlenebilir. Anayasa'nın 137 nci ve 144 üncü maddelerini değiştiren 1488 sayılı Kanun, Yüksek Hâkimler Kurulu ile Yüksek Savcılar Kurulu kararlarına karşı hiçbir mercie başvurulamayacağı hükmünü getirince, mezkûr yüksek kurulların kararlarına karşı esasen tek başvurma yeri Danıştay, sözü geçen Kanunun yürürlük tarihinden itibaren görev ve yetkisiz kalmış durumdadır. Hukuk ilminde (hassaten «Kanunların zaman içinde tatbiki», «Geçiş Hukuku = Droit Transitoire» bahislerinde) açıklandığı üzere görev ve yetkiye ilişkin kanunlar, kamu düzenine ilişkindirler ve derhal tesir (effet immédiat) gösterirler, geçmiş olayların gelecek sonuçlarını dahi kapsarlar, buna göre görev ve yetkisiz kılınan merciler, kesin sonuca bağlandıkları hariç, bakmakta oldukları işleri de, çok ileri safhaya ulaşmış olsa bile, artık sonuçlandıramazlar. (Prof. P. Roubiér, les con flit des lois, dans le temps, Tame II, 461, 463, 476; Prof. G. Jéze, les principes généraux du Droit Administratif, s. 135); meğer ki Kanunkoyucu, geçici maddeler arasına açık hükümler koyarak (Anayasa'nın geçici 8 inci maddesi gibi) görev ve yetkinin bir süre daha devam etmesini istemiş bulunsun.

Diğer taraftan yine hukuk ilminde belirtildiği üzere, teorik olarak, yeni kanun kamu yararına daha uygun görüldüğü için yürürlüğe konulmakta; eski kanun ise hatalı görüldüğünden yürürlükten kaldırılmaktadır; O halde mahkûm edilerek varlığına son verilen bir kanunun daha yıllarca yeni sisteme paralel olarak uygulanmasına devam edilmesi sosyal devlet ilkesiyle bağdaşmaz. (Prof. A. Weill, Droit Civil, Introduction Général, s. 114, 116). Eğer Kanunkoyucu, kazanılmış haklar bulunduğu kanısıyla eski kanunun bir süre daha uygulanmasını arzu ediyorsa bu hususu geçici maddelerle açıkça tedvin etmelidir; 1488 sayılı Kanunda ise Danıştay'ın henüz sonuca bağlamadığı davaları sonuçlandırabileceğine izin veren hükümler yoktur. Dolayısıyla içtihadın görev ve yetki yönünden red kararı verilmesinin uygun olacağı şeklinde birleştirilmesi görüşündeyiz ve çoğunluk kararına karşıyız.

AYRILIK OY

XX — Konu : 1488 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliği üzerine iaha önce hâkim ve savcılar tarafından Danıştay'a açılan davaların görüşmesine devam olunup olunamayacağı hakkındadır.

Bilindiği gibi Anayasalar; Devletin kuruluşunu, organlarını, bu organların yetki ve sorumluluklarını ve vatandaşların temel hak, hürriyet ve yükümlülüklerini saptayan temel kanunlardır.

Devlet organları yetkilerini ancak Anayasa'dan alırlar. Nitekim 334 sayılı T. C. Anayasa'nın 4 üncü maddesi son fıkrasının son cümlesinde aynen (Kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisi kullanılamaz) hükmünü vazetmiştir.

Anayasa'mızın 8 inci maddesinin 2 nci fıkrasında da Anayasa hükümlerinin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve kişileri bağlayan temel hukuk kuralları olduğu kesin hükme bağlanmıştır.

Danıştay'ımızın yargısal yetkisini bu Anayasa'dan aldığı ve alması gerektiği şüphesizdir. Bu itibarla Yüksek Hâkimler ve Savcılar Kurullarının hâkimler ve savcılar hakkındaki idari işlemlerinden doğan uyumsuzlukların Danıştay'da çözülebilmesi bu Anayasal yetkinin devamına bağlıdır.

Anayasa'mızın 22 Eylül 1971 tarihinde yayınlanan 1488 sayılı Kanunla değişik 137 nci maddesi Yüksek Savcılar Kurulu kararlarının kesin olduğunu bunlar aleyhine başka bir mercie başvurulamayacağını, aynı Kanunla değişik 144 üncü maddesi de Yüksek Hâkimler Kurulunun adliye mahkemeleri hâkimlerinin özlük işleri hakkında kesin karar verdiğini bu kararlar aleyhine başka mercilere başvurulamayacağını hüküm altına almıştır. Bu suretle Danıştay'ın kuruluşunu yetki ve görevlerini tespit eden değişik 140 inci ve bütün idari işlemler için yargı yolunu açık tutan değişik 114 üncü maddelerine açık bir istisna getirilmiş Danıştay'ın da Yüksek Hâkimler ve Yüksek Savcılar Kurulu karar ve işlemlerinden doğan ihtilâfları çözme yetkisi ref edilmiştir.

İçtihadı Birleştirme konusunun çözüm noktası işte bu Anayasa değişikliği ile kalkan yargısal denetim yetkisinin sınırlarının ne olacağı noktasında toplanmaktadır.

Bunu tespit ederken Anayasal yetkilerin mahiyetinin iyi saptanması ve bu yetkilerin kullanılabilme olanağı hakkındaki Anayasa hukuku genel prensipleri dışına çıkılmaması gerekmektedir.

Bilindiği gibi Anayasa hükümleri değerlendirilirken (öncelikle referandum Anayasa'larında) madde metinleri esastır. Gereğe veya meclis konuşmalarına girmek suretiyle yorum yapmak mümkün değildir. Anayasa metinlerinde sarahat bulunmadığı gerekçesi ile istidlal veya kıyas yolunu uygulamada imkân yoktur ve kesinlikle belirtmek isteriz ki herhangi bir yargı organı Anayasa'da var farzettığı bir boşluğu içtihad yolu ile dolduramaz.

Bu hukuki gerçekler karşısında 1488 sayılı Anayasa değişikliğinin yürürlüğe girmesinden önce ve Yüksek Hâkimler Kurulu kararları aleyhine yargı yolunun açık bulunduğu dönemde bir kısım hâkim ve savcılar tarafından açılmış ve henüz sonuçlanmamış bulunan davaların görülmesine devam olunması mümkün olabilir mi?

Değişik 137 ve 144 üncü maddeler Yüksek Savcılar ve Hâkimler Kurulları kararlarının kesin olduğunu ve bu kararlar aleyhine başka hiçbir mercie başvurulamayacağını amir hüküm olarak getirmiştir. Geçici 19 uncu madde ile de Yüksek Hâkimler Kurulu mevcut üyelerinin, yenisi seçilinceye kadar görevlerine devam edeceğini saptamak suretiyle eski ve yeni Yüksek Hâkimler Kurulları hakkında bir fark gözetilmediği açıkça hüküm altına alınmıştır.

Artık bugün Anayasa yönünden eski ve yeni tefriki yapılmaksızın Yüksek Savcılar ve Yüksek Hâkimler Kurullarının kesin kararları karşısında bulunmaktayız. Anayasa Koyucu her iki Kurulun kararlarına kesinlik izafe etmiş ve yargısal denetimin dışına çıkarmış ve bu suretle Danıştay'ın yargı denetimi yetkisini ref etmiş bulunmaktadır.

Anayasa hukuku genel kurulları karşısında Anayasa Koyucunun bu kurulların önce verilmiş ve dava konusu olmuş kararları hakkında müsbet yönden bir geçici madde getirmemesi halinde anayasal yetkinin devam ettiğini değil devam etmediğini kabul etmek gerekir. Çünkü Anayasa Hukuku sisteminde yetki açık ve kesin metinler halinde getirilir. Kalkan ve ref edilen bir yetkinin geçici süre için devamına ancak bir geçici madde ile cevaz verilebilir. Anayasa hukuku sistemlerinde bildiğimiz kadarı ile kalkan bir anayasa yetkisinin geçici bir süre için devamı arzu edildiği takdirde Anayasa Koyucusu bu iradesini de açık metin haline getirecektir. Yetki esas metinle kaldırıldıktan sonra geçici madde ile eski yetkinin geçmiş olaylar hakkında uygulanmaması yönünden yeni bir hüküm getirmesi beklenemez ve yoktur. Anayasa metinlerinin bir kısmının uygulama kanunları ile yürürlüğe gireceğini ka-

bul etmekte mümkün değildir. Yargı yetkisi hakkındaki bir anayasa hükmünü bir anayasa müessesesinin kuruluşu hakkındaki geçici hükümleri ile karıştırmamak gerekir. Değişik 144 üncü madde ile Danıştay'a müracaat hakkı ortadan kaldırıldığına ve bu konuya muzaf Danıştay yetkisi ref edilmiş olduğuna göre bu hükmün geçerliliği 1488 sayılı Kanunun yayımı tarihinden başlar. Bunun aksini düşünmek kanımızca mümkün değildir. (Danıştay'ın yetkisi kalkmıştır, ancak yeni kurullar kurulduktan sonra kalkmıştır) görüşü hukuk yönünden savunulamaz. Yukarıdan beri açıklamaya çalıştığımız gibi kaldırılan bir yargı yetkisinin eski olaylar yönünden bir süre daha devamını isteyen Anayasa Koyucusu bu iradesini susmak suretiyle değil geçici madde halinde izhar eder. Geçici hüküm getirilmemiş olmasını bir boşluk kabul ederek kazai kararlar doldurmak yönü de yine yukarıda belirttiğimiz gibi anayasa hukuku açısından geçerli değildir.

Anayasa hükümlerinin geçmişe geçerli olup olmadığı konusunun da hadisemizde tartışılması mümkün değildir. Danıştay'ın yargısal denetim yetkisi Yüksek Hâkimler ve Savcılar Kurulları kararları yönünden ref edilmesi halinde bu kurulların eski yeni tüm kararlarının denetimine hukuken imkân olamaz. Anayasamızın 4 üncü maddesinin yukarıya aldığımız hükmü buna imkân vermez. Anayasa'mızın 31 inci maddesinde yer alan hak arama hürriyetinde bu olayda uygulayarak içtihadı gitmek mümkün değildir zira hak arama hürriyeti bu hakkı arayacak merci bulunduğunda vardır. Nitekim 1488 sayılı Kanundan sonra hâkimlerin ve Savcıların özülük işleri yönünden haklarında verilecek kararlar yönünden hak arayacakları bir merci bulunmamaktadır.

Yüksek Hâkimler ve Savcılar Kurullarının yeni kuruluşlarını saptayan hükümler getiren değişik 45 sayılı Kanuna geçici maddeler eklenmemiş olmasını Danıştay yetkisinin devamına karine sayılması da tecvîz edilemez. Danıştay yetkisinin mevcudiyeti halinde Kanun Koyucu eski dosyalar için hüküm getirebilirdi. Yetki bütün şunullu ile tüm olarak kalktığına göre eski dosyalar için kanunda geçici hüküm getirilmesini düşünmek hukukun kabul edeceği bir görüş olamaz. Yukarıdanberi açıklamaya çalıştığımız görüş özet olarak şudur; 1 — Danıştay yargı yetkisini Anayasa'nın 4 üncü maddesine göre Anayasa'dan alacaktır. 2 — Anayasa'nın değişik 137 ve 144 üncü maddeleri Yüksek Savcılar ve Hâkimler Kurulu kararları hakkında Danıştay'ın yargı denetimi yetkisini ref etmiştir. 3 — Danıştay yargı organı olarak 8 inci madde gereğince bu Anayasa hükmüne uymak zorundadır.

4 — Değişik 137 ve 144 üncü maddelerin kesin hükmü karşısında Danıştay'ın yetkilerini belirten 140 inci ve genel yargı denetimine ait 114 üncü maddesini esas almak suretiyle Danıştay yetkisinin geçici de olsa devamını kabul etmek mümkün değildir.

5 — Vatandaşın hak arama hürriyetini tespit eden 31 inci madde hükmü hak aranacak mercin bulunması takdirinde geçerlidir. Anayasa Koyucunun ortadan kaldırdığı bir merci kazai kararlar ihdas etmeye çalışmak Anayasa'nın dışına çıkmaktır.

6 — Anayasal yetkiler açık anayasa metinleri ile getirilir. Anayasa'da kıyas Anayasa'da istidlal, Anayasa'da yorum, Anayasa'da kazai içtihad yoktur. Anayasa sadece metni ile ve ruhu ile uygulanır. Anayasa'da boşluk düşünülemez ve varsa bu boşluk yine bir Anayasa metni ile dolar.

7 — Anayasa'nın ref ettiği bir yetki geçmiş olaylar hakkında geçici yetki Anayasa hükmü olarak yürürlüğe konulur. Nitekim eski orçci yetki Anayasa hükmü olarak yürürlüğe konulur. Nitekim eski organ, kurum ve kurulların durumu 334 sayılı Anayasa'ya geçici 8 inci madde konulmak suretiyle düzenlenmiştir.

8 — Yüksek Savcılar ve Hâkimler Kurulunu teşkil eden ve 45 sayılı Kanunu değiştiren Kanuna geçici madde Kanun koyucu tarafından bildirilmiştir. Yetkisi Anayasa ile ref edilen Danıştay'ın halen elinde bulunan dosyalar hakkında ve yapacağını düşünmeye ve bu dava dosyalarının çözümü için hüküm getirmeye hem lüzum hem hukukî imkân yoktur.

Bütün bu nedenlerle raportör görüşünü benimseyen çokluk kararına karşıyız.

GEREKÇEDE AZLIK OYU :

X — Anayasa'nın 22 Eylül 1971 tarihinde yayınlanan 1488 sayılı Kanunla değişik 137 nci maddesi Yüksek Savcılar Kurulu kararlarının kesin olduğunu bu kararlar aleyhine başka bir merci başvurulamayacağı hükmü altına almıştır. Bu nedenle 1488 sayılı Anayasa değişikliğinin yürürlüğe girdiği 22 Eylül 1971 tarihinden önce Yüksek Savcılar Kurulu tarafından verilen kararlara karşı açılan davalara Danıştay'ca bakılacağı bu tarihten sonra verilen kararlara ise Danıştay'ın yargı denetimi yetkisi kaldırılmış olduğundan bakılamayacağı görüşüyle içtihadın bu yolda birleştirilmesi gerekeceği oyundayız

TEBLİĞ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Merkezinden :

16 Şubat 1973 tarih ve 14450 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğimize ektir :

1 — Yukarıda tarih ve sayısı yazılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğimizin 4 üncü maddesinin (b) fıkrasında ABD doları ile diğer bazı ülkeler paraları değerinde yapılan değişiklikler nedeniyle esas kurları ile alış ve satış fiyatları henüz tespit edilemeyen dövizlerin kurlarının, paritelerin ilgili ülkelerce bildirilmesini müteakip Bankamızca derhal tespit ve ilân olunacağı bildirilmiştir.

Buna göre 13 Şubat 1973 tarihinde zorunlu hallerde yapılacak döviz alım ve satım işlemleri hariç olmak üzere ikinci bir işarımıza kadar durdurulmuş bulunan aşağıda kayıtlı dövizler üzerinden kambiyo işlemlerine 19 Şubat 1973 Pazartesi gününden itibaren başlanacaktır.

Bu dövizler için, 1211 sayılı Bankamız Kanununun 22 nci maddesinin 5 numaralı bendi gereğince tespit olunan esas kurlar ile döviz ve efektif dövizlere uygulanacak alış ve satış fiyatları aşağıdaki listelerde gösterilmiştir.

I SAYILI LİSTE

İstisnalar hariç olmak üzere, bircümle döviz muamelelerinde yabancı memleket paraları için tespit olunan esas kurlar

Dövizin cinsi	Esas kur (Kuruş)
1 Sterlin	— *
1 İsviçre frangı	— *
100 İtalyan liri	— *
1 Kanada doları	— *
1 Fransız frangı	304,07
1 Danimarka kronu	222,85
1 Norveç kronu	234,08
1 Hollanda florini	479,41

(*) Kurları değişken olduğundan esas kur tespit edilememiştir.

II SAYILI LİSTE

İstisnai kurlar hariç olmak üzere Bankamızca alınıp satılan döviz ve efektif dövizler için tayin edilen alış ve satış fiyatları

Dövizin cinsi	DÖVİZ (Kuruş)		EFEKTİF (Kuruş)	
	Alış	Satış	Alış	Satış
1 Sterlin	3407,60	3475,75	3407,60	3509,82
1 İsviçre frangı	416,66	425,—	416,66	429,16
100 İtalyan liri	246,04	250,96	233,73	253,42
1 Kanada doları	1410,50	1438,71	1339,97	1452,81
1 Fransız frangı	304,07	310,15	288,86	313,19
1 Danimarka kronu	222,85	227,31	222,85	229,54
1 Norveç kronu	234,08	238,76	222,37	241,10
1 Hollanda florini	479,41	489,—	479,41	493,79

III SAYILI LİSTE

Pamuk, fındık, kuru üzüm, kuru incir, zeytinyağı, kılıpe ve melâs ile 1971 ve daha eski yıllar ürünü tütünlerin ihracından sağlanan dövizler için 31 Temmuz 1973 (Dahil) tarihine kadar uygulanacak alış fiyatları

Dövizin cinsi	Alış fiyatı (Kuruş)
1 Sterlin	3164,20
1 İsviçre frangı	386,90
100 İtalyan liri	228,47
1 Kanada doları	1309,75
1 Fransız frangı	282,35
1 Danimarka kronu	206,93
1 Norveç kronu	217,36
1 Hollanda florini	445,16